

Ki vagyok én?

Lekció: Jn: Én vagyok mondások

Textus: ApCsel 13,1-12

2017. március 26.

Az Apostolok cselekedeteit sokan hívják más néven a Szentlélek cselekedeteinek. Vagy ha más nézőpontból vesszük, akkor Péter és Pál cselekedeteinek. Eddig Péter cselekedeteiről hallhattunk. Következő igeszakaszunkkal egy szakaszhatárt érünk el és az első missziós utakról és benne Pálról kezdünk el hallani. Mindez egy kiválasztással történik, aminek a körülményei már önmagában példát adnak.

30 hónap fejlesztés után, egy teljesen új koncepcióval jelent meg 2007-ben az első Iphone. Az eredeti iPhone-t 2007. január 9-én mutatta be Steve Jobs a San Francisco-i Macworld Conference & Expo rendezvényen. Jobs azt nyilatkozta, *"Erre vártunk két és fél éve"* hogy *"a mai napon az Apple újra alkotja a telefont."* Jobs három eszköz ötvözeteként mutatta be az iPhone-t: egy "nagyképernyős iPod érintő irányítással", "egy forradalmi mobiltelefon" és "egy áttörő internet kommunikációs eszköz". Azóta az Apple - ami abszolút divatvezető és technikai szinten is élenjáró multi cég lett - minden termékének nevében ott van az a kezdőbetű, ami meghatározza. Az I szócska. Azaz én. Középpontban van a termékek elnevezésében és a termékekben az én. Mi jó a felhasználónak, mi jó nekem, aki használja, mi az, amitől a legjobb lesz a számomra. Minden az én körül forog. Nem véletlen ez a népszerűség és nagyon jól szimbolizálja, hogy jelen világunkban, az én középpontba került. Minden fejlesztés, minden kényelmi szempont az én körül forog. Mi jó nekem?

Mikor Pál, Barnabás és Márk Ciprusra indultak egyiküknek sem volt Ipadje, de már abban az időben is az én körül forgott sok minden és ebben a történetben is előkerül többek életében is. Hirdetik az evangéliumot és egy mágus közbeszól, hasonlóan Simon mágus történetéhez. Beleszól, meg akarja akadályozni. Három egyéniség alakítja ezt a történetet, három megközelítési módból, mindegyiküket a saját egojuk valahogyan meghatározza. Nézzük meg, hogy mi történik, ha az egyén középpontba kerül mi történik körülötte és mi történik ennek hatására.

1. Én és Én
2. Én és az ismeretlen
3. Én és az új gyülekezeti szolgálati ág

1. Én és Én

Barnabás és Saul Pál Ciprusra érkeznek, ahol 160 km-t tesznek meg gyalog és zsinagógákban prédikálnak Jézusról egy a szigeten élő nagy lélekszámú, zsinagógákkal rendelkező de kisebbségben élő zsidó közösségnek. Nem olvasunk óriási megtérésekről, csodákról a szigeten, mint előtte Péterék szolgálatában, de mégis a sziget római előljárója, a prokonzul felfigyel a tevékenységükre és megához hívatja őket, mikor már az egész szigetet bejárták. Magához hívatja, mert „hallani kívánta Isten igéjét”. És ekkor megjelenik egy varázsló, akit Barjézus vagy

más nevén Elimásznak hívnak. Egy mágus, csillagjós, akinek nevében is benne van, hogy bölcs, illetve nevének jelentése, hogy Jézus fia, üdvösség fia. (nem a názáreti Jézus fia). Magas posztja van, ugyanis a római birodalomban a zsidó mágusoknak volt a legjobb és legnagyobb híre, akikre a szakmában figyeltek és adtak a véleményére. Valószínűleg valamiféle tanácsadónak tartotta a helytartó a zsidók ügyeinek tekintetében. Egyedül álló lett Barjézus Elimász a pozíciójával. Elérte azt, amit Doktor House, híres sorozat hős így fogalmaz meg: „Ha különleges akarsz lenni, egyedül kell maradnod. Ez lehetett a mottója a mágusnak – egyedüli vagyok, utánozhatatlan, ezért vagyok hasznos, ezért engem használnak az udvarban, mert én, én vagyok. Központi szereplő akart lenni és azzá is vált. De ez vált számára a legfontosabbá, a sikere, ő maga és a maga pozíciója. Miből derül ez ki? Abból, hogy amikor a prokonzul magához hívatta Barnabást és Pált, és a helytartó hitre jutna, ő szembeszállt velük és „igyekezett eltéríteni a helytartót a hittől”. Buzgón érte el a posztját és buzgón meg is akarta tartani. Veszélyeztetve volt, mert ha megtér a helytartó, lehet már nem lesz szükség rá, az pedig mindennél nagyobb veszteség volna. Féltette magát és a posztját. Ezért mindegy mi az üzenet, meg kell akadályozni, ez ment a fejében. Hirtelen bekapcsolt nála egy vészvillogó, hogy veszélyhelyzet van, meg kell akadályozni. Veszélyeztetve vagyok. Az én útjába áll a megismerésnek. Egy kérdés fontos a számára, mi lesz velem a jövőben? Mi fog velem történi? Mit veszthetek ebből? Csehov így fejezi ki ezt: A boldogtalan ember **egoista**, dühös, igazságtalan, kegyetlen, és még az ostobánál is kevésbé hajlamos embertársai megértésére. Az a kérdés, ami fontosabb lenne, fel sem merül benne: Mi van, ha ez az üzenet nekem is szól, engem is megváltoztatna? Ide nem tud eljutni, mert az egoja fontosabb, mint bármi más. Képtelen megérteni ez az ember, hogy mi az üzenet, mert nem a megértésen dolgozik, hanem a maga megóvásán. Viszont, amit az Úr akar, azt véghez viszi.

Pál azon háborodik fel, hogy míg valaki az üdvösség fiának nevezi magát (Barjézus) addig ő maga csalással és gonoszszággal van tele és az ördög emberének látja. „igazság ellenségének” „csalással tele embernek nevezi” már csak azért is, mert olyan foglalkozást művel, amit még a zsidó törvények is tiltanak, (tóra tiltja a varázslást) így nemcsak a keresztyéneket, de a saját népét is becsapja. A mágus másokat próbált sötétségben tartani, maga miatt, ezért szállt rá ez a büntetés, hogy egy időre megvakult. Pál Isten Szentlelkének erejével leleplezi valódi énjét és lényét, amely szerint nem Jézussal, hanem az ellenséggel van szoros kapcsolatban. Izraelnek a képe ő, aki nemcsak elutasította az Úr Jézust, hanem arra törekedett, hogy másokat is megakadályozzon ebben. Izrael lassan babonává süllyedő vallásosságát és az evangélium iránt való érzéketlenségét mutatja ez be. **Ezenkívül azt mutatja ez az esemény, hogy az igazi hit, ha vallási babonává lesz, ha követői elvesztik az élő Istennel való közösséget, akkor mivé fajulhat.** Ézsaiás így fejezi ki ezt, amit a mágus átél: Ézs 5,20 – „akik ugyanis azt állítják, hogy a sötétség világosság és a világosság sötétség, eldobják maguktól a világosságot, amely egykor az övék volt”. Barjézus mágusnál bekapcsol a vészjelző, hogy veszély van, veszélyben vagyok.

Valahol milyen emberi ez a reakció. Egy olyan világban, ahol minden nekünk szól, megszólítás, kedvezmények, reklámok, lehetőségek, csomagok, szolgáltatások, ott nem véletlen, hogy az ember előtérbe kerül, ő lesz a középpontban. Nem véletlen, hogy ma is az **I** kezdetű kultúrában az én a fontos. Hova juthatok el én, mikor érem el, amit szeretnék, mikor kaphatom meg, amit elterveztem. Mikor kapom meg a kellő figyelmet? Mikor kerülök középpontba, mikor leszek elfogadott és valaki? Minden arra törekszik a kultúránkba, hogy az én megvalósulhasson. Én

vagyok a középpontban. Én számítok a legtöbbet. És ebben értelmezem a valóságot. Nekem mi jó, nekem mi kéne, hogy a másik mit csináljon. Annyira fontos az én, olyan nagy teret tölt ki a látóterünkben, hogy néha eltakar minden mást. Eltakar hangokat, eltakarja, hogy a mellettünk lévő mit kért, kérdezett, megszólalt. Ha pedig veszélybe kerül a vágyunk, akaratunk, akkor bármire képesek vagyunk a megvédése érdekében. Bekapcsol a vészvillogó és a különböző stratégiák. Egy kis manipulációval, egy kicsit nagyobb hanggal, egy kis szenvedéssel, kis elferdítéssel középpontba kerülhetek újra. Barjézusnál is láthatjuk, hogy aki önmagát helyezi előtérbe, az nem tudja észre venni az üzenetet, ha neki is szól a megújulás lehetősége, nem tudja észre venni, ha neki is segíteni akarnak. Az én néha pont az én előretartásának útjában áll.

2. Én és az ismeretlen

Ez a Barjézus Elimász mágus viszont közel állt ahhoz a helytartóhoz, aki „hallani kívánta Isten igéjét” és túl tudott lépni saját magán. Szergiusz Paulus helytartóról van szó, aki Ismert római családból származott, politikailag a római vezető elithez tartozott és a sziget legnagyobb feje. Nem tudjuk miért hívatta őket, valahonnan hall róluk. Az is érdekes, hogy egész Ciprusról nem említenek semmilyen más megtérőt vagy csodát vagy eseményt, csak Paulus megtérését. Ez a prokonzul értelmes ember volt, túllát önmagán és hallani akarja Isten igéjét. És azt látjuk, hogy ha Isten valakit meg akar szólítani azt mindenképpen megteszi, még ha akadályozzák is. A helytartó már azáltal, hogy hall, hisz, olvassuk, mert ettől akarja eltéríteni Elimász, a mágus. De ebben csak megerősödik, amikor még jelt is lát Isten hatalmára. Kétszeresen tapasztalja Isten szavának erejét.

- Először amikor az megszólal és ő maga is hallja, mert Pál megtelt Szentlélekkel
- Másodszor pedig tapasztalja az erejét abban a csodában, hogy egy kis időre megvakul az, aki szembeszáll ezzel az erővel.

Valahol az ő életében is az én van középpontban. Ő maga meg akar ismerni valamit, amiről még nem hallott, ami érdekli, ami felkeltette a figyelmét. Meg akarom ismerni, és mindegy, hogy a hozzám közel álló tanácsadóm mit mond, nem rá hallgatok, mert meg akarom ismerni. Mert szól Isten igéje és annak ereje van. Az énünk olyan, hogyha valamit meg akar szerezni, akkor azért mindent megtesz. Ha hall egy kihagyhatatlan lehetőségről, óriási munkahelyi helyzetről, ha egy titok birtokába kerülhet, akkor biztosan meg akarja szerezni. Hogy az övé legyen, hogy birtokoljon. Hallani valamiről, amiről nem tudok. Itt is erről van szó, de Paulusz helytartó pozitív értelemben, maga számára akar többet megtudni. És Isten Szentlelkének a munkája, hogy őt meg is ismerteti ezzel és ez betölti őt, új valóságképet kap. Az én elé kerül az üzenet, és ezért meghallja. A sziget első és leghatalmasabb embere tér meg személyében. És abból tudhatjuk, hogy Isten ereje hatalmasan cselekszik az életében, hogy Pálék útjának folytatása is abba az Antiókhia-ba vezet, ahol Paulus családi székhelye van. Ajánlóleveleket ír számukra, útbaigazítást ad és felkészíti őket, hogy célá váljon számukra Antiókhia. Ha Isten valakit el akar érni, akkor azt a szava által eléri, mert annak ereje van. Ha valaki pedig túllát önmagán, akkor rátalálhat egy olyan igazságra, amit előtte enélkül meg sem látna.

3. Én és az új gyülekezeti szolgálati ág

Antiókhában új gyülekezeti szolgálati ág jön létre. Misszió Izráelen kívül, a pogányok felé. Ciprus, ami Barnabás szülőhazája, ismerős terep lehet, de új missziós ág a gyülekezetek történetében. Imádsággal és böjtöléssel kiküldik őket a misszióba. Az Antiókhiai kiküldés Ábrahám elhívására emlékeztet, akinek ezt mondta Isten: Menj el [...] arra a földre, amelyet mutatok neked (1Móz 12,1). Rejtve van, hogy pontosan hová és mi célból kel elindulni mindkét esetben, de mindenképpen bátorságra volt szükség ehhez. Az ének, aki ebben részt vesz, túl kell látnia önmagán és meg kell látnia, hogy rá van utalva Istenre és nem tőle függ az eredmény. Már körülbelül 8 éve szolgál Pál és Barnabás a gyülekezet életében, mikor eljön ez a pont. Hallottak Péter Jeruzsálemi igehirdetéseiről, a Szentlélek hatalmas csodáiról és talán ennek a tüzeben mennek ki Ciprusra. De Ciprusról nem olvasunk rengeteg csodát, megtérést. Talán csalódhatnának is, mert volt egy elképzelésük, hogy általuk mi fog történni. Hogy nekik miben lesz részük. Nagyon nehéz lehet elfogadni, de látják, hogy Isten számára nem mindig a sok a lényeg, hanem a megfelelő, a kiszemelt. Nem az számít, hogy én mire számítok, én mit várok, hanem Isten számára van egy megfelelő ebben a történetben, egy kiszemelt, Paulus. Ebben a történetben, de máshol sem kiszámítható isten, de a szava igen. Nem lehet tudni, hogy mit fog tenni, de abban biztos lehetek, hogy amennyiben kiküldte őket, annak célja van. A Szentlélek mondja, hogy válasszák ki őket, mert elhívta őket szolgálatra. Az, hogy mi a cél az nem kiszámítható mindig, de hogy van az biztos. Barnabás és Pál bízott Istenben, tudták magukat hátrébb helyezni, mert már előtte megtapasztalták, hogy milyen, amikor ők maguk vannak az első helyen és felcserélődik ez arra, hogy Jézus kerüljön az első helyre. És mentek és hirdették az evangéliumot a zsinagógákban. Érdekes ez, mert arról a Pálról van szó, aki egész életében azért küzdött, hogy aszerint alakuljanak a dolgok, ahogy ő szeretné. – legjobb farizeusnak tanult, mindent háttérbe helyezett ezért, hogy sikere legyen. Maga akarta kiirtani a zsidókat, mint buzgó farizeus, első akart lenni. Mert az volt benne, hogy ha ő bizonyít, hogy mire képes, akkor lesznek érdemei. Magára számíthat, az a legfontosabb, hogy ő mit tesz. És ebben az énközpontúságban, amiben minden ő róla szólt, hogy ő mit ér el, ő mit tud, ő mit tesz szólítja meg Jézus a damaszkuszi úton, hogy van egy nagyobb valóság, önmagán túl is. Pál ezen az úton, mikor szembesül, hogy van egy nála nagyobb valóság, egy fontosabb, ugyanúgy megvakul rövid időre Isten hatalmától, mint itt ez a mágus. Radikális cselekedete és csodája ez Istennek, de így szólította meg Pált, így mozdítja ki a saját világából. A mágus is annyira benne van a saját egojában, hogy őt is csak ilyen radikális módon lehet kimozdítani. Pál emlékezett, hogy Jézus egy tágabb valóságot mutatott meg neki a megtérésekor és ezért tud bízni Cipruson és megtelni lélekkel és szólni a mágusnak, ilyen hatalmas erővel. Mert már megtapasztalta mindezt. ÉS mert a Szentlélek cselekszik. Én és én / Én és az ismeretlen / én és az új szolgálat. Mindegyiknél ott van a kihívás, hogy rólam szóljon, és ne figyeljek másra.

Olyan érdekes, hogy Jézus, akiről itt szó van, akit hirdetnek, tudta ezt, sőt hasonló volt Barjézus Elimáshoz. Mert amikor ő jött el a földre, akkor magáról beszélt, magát tette középpontba. Jézus János evangéliumában tizenháromszor mond magáról olyan mondatot, ami így kezdődik. Én vagyok.... Középpontba helyezi magát, magáról beszél. De nem öncélúan, mint ahogy mi tennénk, hanem mert meg akarja velünk ismertetni Isten valóságát és azt, hogy ő kicsoda, hogy ki az, aki több, mint én. „Ilyeneket mond: Én vagyok az út az igazság és az élet, senki se mehet az Atyához csakis én általam.” „Én vagyok a szőlőtő, nélkülem semmit sem

tudtok cselekedni.,, Radikális kijelentések. Idegenek tőlünk ezek a szavak, mert mi is hasonlót gondolunk. Mi is azt gondoljuk, hogy én vagyok az út, nálam van az igazság. Én vagyok az, aki tudom mit cselekedjek és ehhez nincs szükségem másra. Nem kell megmondania senkinek. Magamtól megoldom, én tudom a legjobban, hogy kell, én tudom a legjobban, hogy nekem mire van szükségem. Nem kell hozzá más. Jézus mondatait meg sem halljuk sokszor, mert az van bennünk, hogy nem kell ő, miért kéne, megoldom magamtól.

De ebben csalódnai fog, sőt már valószínűleg csalódott is, mert ez egy olyan erős énközpontúságba vezet, aminek a vége a magány. Miért? Mert akinek saját maga számít, annak számítani fog, hogy mások mit gondolnak róla és csalódnai fog, hogy nem tud megfelelni. Csalódnai kell azért is, mert aki magától vár megoldást annak kudarca lesz, mert valamikor nem tud megoldást nyújtani és egyedül marad, mivel más segítségére nincs szüksége. Akinek saját maga számít, az a cselekedetei alapján akar bekerülni valahova, azt gondolja, hogy az ő eredményei előrébb viszik. De lelki téren is igaz ez ránk. Akinek saját maga fontos az a lelki életében is csalódnai fog. Az imádságban is megfigyelhetjük, hogy aki nem istenért, az ő dicsőítésért és megismerésért imádkozik, hanem kizárólag magáért, ott ő lesz fontos, ott az kerül kizárólag fókuszba, hogy neki mire van szüksége, neki mi kellene. És azt fogja észre venni, hogy megrövidülnek az imák, értelmetlennek és fölöslegesnek fogja tartani magát a formát. Mindez persze azért történik, merte elkezdenek róla szólni az imák, nem az Atyáról és a vele való kapcsolatáról. Ugyanez a Bibliával. Ha magunk vagyunk ebben fontosak, hogy kapjak valamit, hogy a Biblia üzenete értem van, hogy engem vezessen, akkor meg fogjuk unni, le fogjuk tenni, mert a Biblia Isten kijelentése és Istenért van, hogy őt megismerjük belőle és általa. Persze kijelentés is, ami Isten üzenete és vezetése is a számunkra, de kérdés, hogy mi válik fókusszá számunkra ebből. Aki magában gyökerezik, magában is marad. Az ember önmaga akar megfelelni magának és másoknak. Ezért küzd, ezért magára hallgat. Az ember énközpontú, a teremtéstől fogva ez az elhajlása, már Ádám és Éva is úgy gondolta, hogy én jobban tudom, én eldöntöm mi jó nekem, képes vagyok erre és nincs másra szükségem. Az ember becsapja magát csalással, magát csalja meg azzal, hogy elferdíti Isten igazságát, mint a mágus, mert azt hiteti el magával, hogy én vagyok a legfontosabb és én vagyok mindenre képes.

Jézus meg azt mondja, hogy én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők, Nélküle nincs termés. *“Én vagyok az élet kenyere: aki énhozzám jön, nem éhezik meg, és aki énbennem hisz, nem szomjazik meg soha”*. Jézus szintén magáról beszél, de nem maga miatt, nem az ő egója miatt és azért, hogy figyelmet kapjon, hanem azért, mert szabadulást akar hozni, és akart hozni ott is Cipruson. Azért mond magáról ilyen kijelentéseket, mert ki akar szabadítani a saját magunk bálványozásából, csodálatából. Azért jöttem, hogy nektek életetek lehessen.....

Jézus olyan világba jött, ahol mindenkinek mindig az én fontosabb volt. Fontosabb volt a körülötte lévőeknek, hogy én mit gondolok, hogy nekem legyen igazam, hogy nekem mi a posztom és azt ne vegye el senki. Olyan világba jött el, ahol mindenki magát féltette a másik betegségétől, ahol mindenki próbálta a maga bőrét menteni a megszálló hatalomtól. Pedig Ő lehetett volna középpontban. Ötezren hallgatták, ellenségeivel is tudott úgy vitázni, hogy elgondolkoztassa őket, leállítsa őket. Ha akar, úgy dönt, hogy meggyőz mindenkit és marad a figyelem rajta. Emberként lehetett volna övé a dicsőség a csodákért, de önként vállalta, hogy

ne az egója, a tettei legyenek a középpontban, hanem az Atyára mutasson és az ő dicsőségére tegye azt, amit rábízta, amire küldetett. Életét adta értünk, hogy ne a mi életünk kössön meg minket továbbra, hanem megismerjünk egy olyan valóságot, ami túlmutat rajtunk. Megismerjük az Atyát, aki teremtett, ajándékozott és aki minket a képmására, kapcsolatra teremtett, nem önmagunk számára, beburkolózásra, bezárulkozásra, hanem uralomra a teremtett világ felett, amit élvezni lehet, amiben társakra lehet lelteni. Azt is mondja Jézus magáról, hogy *Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért... Én vagyok a jó pásztor, én ismerem az enyéimet, és az enyéim ismernek engem*” (Jn 10,11, 14). Meg lehet őt ismerni. Ahogy megismerte Paulusz, megismerte Pál, megismerheti őt bárki más is. Mert ő ismer minket és így jött el értünk a keresztre, hogy ismer, tudja, hogy te magad vagy a legfontosabb az életedben és ebből akar szabadulást hozni, hogy ez ne kössön meg.

Ámen

(Ablonczy Áron)